

SÈRIE 1

ORIENTACIONS PER A LA PROVA DE FONAMENTS / CRITERIS

EXERCICI 1 [3 punts en total]

Qüestió 1.1.

[1 punt] 0,20 punts per identificar el moviment artístic / 0,20 punts per cada característica formal

Michelangelo Pistoletto. *Venere degli stracci* («Venus dels draps»), 1967.

Es valora:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge i establiment de comparacions.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius de l'**art pobre**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Si l'obra era originàriament construïda amb roba usada i una reproducció en ciment d'una escultura de Venus de poc valor, que es podia comprar a les botigues de jardineria, podem dir que Pistoletto utilitza **materials considerats pobres o de rebuig**. Les obres d'art pobre solen ser instal·lacions espacials fetes amb materials "pobres", és a dir, habituals i quotidians (terra, vidres trencats, fusta, fils, feltre, cautxú, etc.) i també residus sense valor per fer una **crítica a la societat consumista** i industrialitzada de la postguerra. És un moviment artístic que va sorgir a Itàlia cap a la segona meitat del segle xx. L'escultura és el medi artístic més associat amb l'art pobre. En part a causa del **rebuig dels artistes a la pintura abstracta i minimalista**, que va dominar el mercat internacional de l'art a la dècada de 1960. Sorgeix com una **reacció contra** el predomini de l'acer inoxidable, el plexiglàs i l'estricta geometria del **minimal art**. Combina materials sense valor comercial amb elements de la *performance* i l'art conceptual per la voluntat d'ocupar l'espai i d'exigir la **interacció i participació amb el públic**. En aquest moviment, els artistes també van intentar **unir allò que és natural i allò que és artificial**; per exemple, l'aigua i la terra es poden veure limitades per marcs o estructures geomètriques.

Qüestió 1.2.

[1 punt] 0,25 per cada concepte o esdeveniment

Una Venus representa el cànon artístic occidental i fa referència al nostre passat cultural, que aquí està enfrontat a una aterridora muntanya de detritus tèxtils industrials que creix i creix pel consumisme d'un sol ús fins que arribi a engolir tot el que simbolitza la Venus. Els anys seixanta van ser de bonança econòmica, de crisi social i desenvolupament dels mitjans de comunicació de masses (el *pop art* és típic d'aquesta època). Aquests canvis són la resposta al ràpid creixement econòmic pel dinamisme que genera la reconstrucció dels països devastats per la Segona Guerra Mundial i el rejuveniment de la població a causa del *baby-boom* de la postguerra. Xoc moral entre les generacions: l'anterior acostumada a la recessió i la joventut acostumada al consumisme, a l'abundància i a l'hedonisme. Aquesta dècada prodigiosa és comparable als felços anys vint. Es qüestiona el model de vida de la generació anterior amb moviments contraculturals com la mobilització estudiantil del Maig del 68 i la voluntat del moviment hippy de parar la guerra del Vietnam, resultat de la rivalitat dels blocs Est-Oest (les superpotències dels Estats Units i l'URSS) en el context de la guerra freda. Però a la Venus, sembla que no li importa la nostra opinió perquè ens dona l'esquena immòbil com si els draps fossin el mirall d'una societat que canvia ràpidament i que cedeix irremediament a la ruïna del consumisme. Davant l'obra sentim que ni ella ni ningú no pot fer res per aturar-ho. És una obra que encara avui ens ofereix una reflexió davant l'actual consumisme de roba.

Qüestió 1.3.

[1 punt]

Es puntuarà amb 0,5 punts cada ítem correcte. L'ordre correcte és **B, A, C**. L'obra **C** pertany a la mateixa època.

Imatges ordenades

B – Jane Poupelet. *Jeune femme nue assise (La toilette)* (1906) / A – Katarzyna Kobro. *Spatial Composition 4* (1928) / C – Isabel Quintanilla. *Cuarto de baño* (1968).

EXERCICI 2. [3 punts en total]

Hans Richter (1921). *Rhythmus 21*.

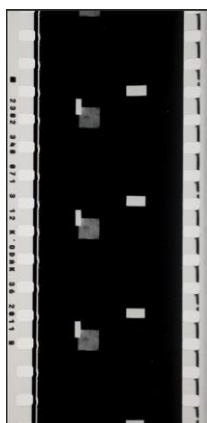
Nolan Bushnell i Ted Dabney (1972). *Pong*.

Es valora:

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius de les dues obres.
- Identificar els autors i contextualitzar les seves aportacions en l'entorn social.
- Analitzar i interpretar les diverses formes d'expressió artística de diferents èpoques.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 2.1

[1,5 punts]

Al negatiu, hi veiem rectangles i quadrats de diferents mides i matisos i, per tant, la pel·lícula se centra en el moviment d'aquestes formes, en el ritme i la relació que s'estableix entre elles a través del moviment. Aquest **ús de formes geomètriques** centra l'interès en el ritme visual i s'oposa als models narratius heretats del teatre i la literatura de la indústria del cinema clàssic; és a dir, aquestes produccions no requerien mostrar una realitat concreta, atès que **la bellesa estava en la contemplació** de les imatges, més enllà del significat que poguessin tenir. Abandona el que és figuratiu i el que és obvi. Es tracta de **cinema abstracte** (*cinéma pur* o cinema absolut), perquè no hi ha figures ni subjectes que captin l'atenció. Els elements com **la línia, el punt, el pla, el color**, la geometria, la composició i el material es converteixen en **els protagonistes**, perquè **renuncia a la compressió psicològica**, i opta definidament per purs ritmes òptics de formes geomètriques elementals. Aquest cinema contemplatiu era un **reflex de la mateixa avantguarda històrica** que convida els espectadors a contemplar, a investigar què hi ha darrere de l'expressió visual de l'obra.

Qüestió 2.2.

[1 punt]

El cinema de Hans Richter descobria la seva **eficàcia semàntica en la síntesi**, en la relació de contrastos i analogies, en la creativitat del joc rítmic dels signes. L'espectador havia **d'aprendre a veure** la bellesa d'una imatge i les seves **connexions amb altres imatges**, sense preocupar-se de conèixer significats intel·lectuals o literaris. Eren tan atractius els aspectes visuals exposats pel cinema abstracte, que aquesta avantguarda cinematogràfica ha aconseguit mantenir-se al llarg de la història. Per exemple, en llargmetratges animats com *Fantasia* (1940) de Disney i, a la dècada del 1960, **el videoart es va inspirar en el cinema abstracte** per a les seves creacions. En el cas particular dels videojocs, aquesta influència es pot apreciar des dels primers moments de la indústria com és el cas de *Pong* (1972), un joc que consistia només en un fons negre, en què lliscaven dos rectangles i un petit quadrat, molt a l'estil del curtmetratge *Rhythmus 21* (1921). És un videojoc "abstracte" pel seu **èmfasi en la mecànica de joc "pur" per sobre del contingut narratiu** i temàtic. A diferència dels jocs de rol o d'aventures, en què les històries i els personatges impulsen l'acció, en el videojoc *Pong* s'eliminen històries detallades i gràfics realistes del disseny i es prioritza l'estratègia per sobre dels elements representatius. **Abandona el que és figuratiu**, perquè no hi ha figures ni subjectes que captin l'atenció. El joc no necessita mostrar una realitat concreta per la compressió psicològica. Els seus **gràfics bidimensionals bàsics, els objectius senzills** i una paleta de colors moderada són els que eviten distreure's i ens centren en el nucli del joc.

OBSERVACIÓ:

- No es tindrà en compte l'opinió d'estar d'acord, o no, perquè el que es valora és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels seus trets fonamentals.
- Els terços de segle i també les dècades es consideraran correctes per datar les aportacions artístiques.
- L'alumnat pot combinar grafismes o microdibuixos amb el text per desenvolupar la proposta.

EXERCICI 3 [4 punts en total]

Remedios Varo (c. 1940). *Carta a un psiquiatra desconegut*.

René Magritte (1929). *La traïció de les imatges (Això no és una pipa)*.

Christopher Niemann (2016). *Esbós de diumenge (Això no és una pipa)*.

Es valora:

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar els autors a través dels trets fonamentals del **surrealisme**.
- Interpretar les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi en la realització la tasca.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.

Qüestió 3.1.

[0,75 punts] Identificar el moviment del text (**surrealisme**) i si és el mateix o no que el de l'obra (**surrealisme**).

Carta a un psiquiatre desconegut

Senyor, permeti'm que em dirigeixi a vostè esperant sàpiga disculpar aquesta llibertat que m'he pres així com el meu mal francès, però és que **la meva torbació és gran** i no m'atreveixo a confiar a cap de les persones que m'envolten uns determinats fenòmens sobre els quals crec que vostè em pot aconsellar.

La cosa va començar farà aviat sis mesos, estava pintant amb entusiasme un quadre en el qual es veia un agradable prat, pel qual passejaven plens de serietat uns quants xais i unes quantes vaques. Confesso que estava satisfeta, però heus aquí que a poc a poc una **força irresistible** em va empènyer a **posar una petita escala sobre el llom de cada xai**, amb una imatge de la meua veïna enfilada al capdamunt, mentre que jo col·locava, amb angoixa i precipitació, munts de **mocadors ben plegats sobre les vaques**. Vostè no es podrà imaginar mai quina sorpresa i quina desolació vaig sentir! Vaig amagar aquest quadre i en vaig començar uns altres de nous, però sempre em veia obligada a introduir-hi **elements inesperats** [...] fins que, un dia que accidentalment m'havia tirat salsa de tomàquet als pantalons, vaig trobar aquella taca tan significativa i commovedora, que vaig retallar ràpidament el tros de tela i el vaig emmarcar. A partir del primer quadre del qual li he parlat, m'he vist obligada a portar una **vida clandestina**, per por que els que m'envolten em portin a un alienista... Es tracta, potser, d'una **explosió del meu subconscient** que vol alliberar-se i que m'empeny a pintar una altra cosa i actuar d'una manera desordenada...? O és que estic senzillament boja?

Qüestió 3.2.

[0,25 punts] Coherència de l'autor i de l'obra triada amb la proposta.

Qüestió 3.3.

[3 punts] Correspondències sensorials i estructurals de la representació respecte de les imatges donades.

OBSERVACIÓ: es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la representació respecte de les imatges donades i/o la correspondència del text amb les paraules subratllades al document quan aquest i l'obra de la imatge coincideixin en el moviment artístic. L'erudició respecte de dades lingüístiques o gràfiques quedarà en un segon terme, perquè el que es valorarà en primer terme són els fonaments de l'argumentació a través dels trets fonamentals del moviment artístic que s'hagi identificat.

Rúbriques proves PAU

Qüestió 1.1 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 0,75 punts	Indicador de nivell 3: 1 punt
Detectar les característiques formals	No relaciona les imatges. Analitza, extreu i explica una característica formal a partir de la o de les imatges proposades. Manté el màxim de 80 paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests no són prou aclaridors.	No relaciona les imatges. Analitza, extreu i explica dues característiques formals a partir de la o de les imatges proposades. Manté el màxim de 80 paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són prou aclaridors.	Relaciona les imatges. Analitza, extreu i explica quatre característiques formals a partir de les imatges proposades. Manté el màxim de 80 paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són molt aclaridors.
Qüestió 1.2 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 0,75 punt	Indicador de nivell 3: 1 punt
Relacionar l'obra amb el context de l'època	Menciona i situa en el temps un esdeveniment relacionat. Pràcticament no fonamenta la seva vinculació. Manté el màxim de 80 paraules.	Menciona i situa en el temps dos esdeveniments relacionats. Pràcticament no fonamenta la seva vinculació. Manté el màxim de 80 paraules.	Menciona i situa en el temps dos esdeveniments relacionats. La seva vinculació està fonamentada. Manté el màxim de 80 paraules.
Qüestió 1.3 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 0,75 punts	Indicador de nivell 3: 1 punt
Identificar obres en relació amb els moviments i la seva situació en el temps	Identifica l'obra que pertany a la mateixa dècada que la proposada. No ordena de forma correcta les obres.	Identifica l'obra que pertany a la mateixa dècada que la proposada. Ordena de forma correcta una de les tres obres.	Identifica l'obra que pertany a la mateixa dècada que la proposada. Ordena de forma correcta les tres obres proposades.

Rúbriques proves PAU

Qüestió 2.1 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 1 punt	Indicador de nivell 3: 1,5 punts
Identificar les característiques del moviment proposat	Analitza i indica una de les aportacions importants del moviment proposat. Manté el màxim de 80 paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests no són prou aclaridors.	Analitza i indica dues de les aportacions importants del moviment proposat. Manté el màxim de 80 paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són prou aclaridors.	Analitza i indica quatre de les aportacions importants del moviment proposat. Manté el màxim de 80 paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són molt aclaridors.
Qüestió 2.2 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,5 punts	Indicador de nivell 2: 1 punt	Indicador de nivell 3: 1,5 punts
Analitzar i comparar àmbits.	Analitza i compara els dos àmbits de manera superficial, no justifica la resposta. Respecta el màxim de vuitanta paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests no són prou aclaridors.	Analitza, extreu i explica un parell de motius en la comparació dels dos àmbits proposats. Respecta el màxim de vuitanta paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són aclaridors.	Analitza i explica tres idees o conceptes que justifiquen perfectament la resposta. Respecta el màxim de vuitanta paraules. En el cas que introdueixi dibuixos o esquemes, aquests són molt aclaridors.

Rúbriques proves PAU

Qüestió 3.1 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,25 punts	Indicador de nivell 2: 0,50 punts	Indicador de nivell 3: 0,75 punts
Identificar moviment	Indica el moviment del text i de la imatge i una característica formal i subratlla una paraula clau.	Indica el moviment del text i de la imatge i dues característiques formals i subratlla dues paraules clau.	Indica el moviment del text i de la imatge i tres característiques formals i subratlla tres paraules clau.
Qüestió 3.2 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,75 punts		
Seleccionar un referent	Indica l'obra i l'autor que tria com a referent.		
Qüestió 3.3 Estàndard d'aprenentatge	Indicador de nivell 1: 0,25 punts	Indicador de nivell 2: 0,5 punts	Indicador de nivell 3: 1 punts
Analitzar i interpretar imatges	Analitza i extreu informació de les imatges observades i en realitza una interpretació de caràcter descriptiu sense atribució de sentit figurat ni significats propis. Els dibuixos o esquemes que introdueixi no són prou aclaridors.	Analitza i extreu informació de les obres observades, atribueix un sentit propi a allò que veu i sent. Els dibuixos o esquemes que introdueixi són prou aclaridors.	Analitza i extreu informació de les obres observades, establint significats i opinions pròpies respecte a allò observat des d'un punt de vista crític i dialògic. Els dibuixos o esquemes que introdueixi són molt aclaridors.
Incorporar les característiques de l'obra o autor en la nova representació	Transfereix i relaciona un parell de patrons i paràmetres analitzats d'una producció artística a l'altra. En la representació, segueix el referent ofert i manté algunes de les seves possibilitats de representació.	Transfereix i relaciona patrons i paràmetres analitzats d'una producció artística a l'altra. En la representació tria el mitjà i les formes que li semblen més adequades per a les idees pensades.	Transfereix i relaciona patrons i paràmetres analitzats d'una producció artística a l'altra, i en determina semblances i diferències. En la representació tria el mitjà i les formes que li semblen més adequades per a les idees pensades.
Incorporar nous elements i combinar text, ideogrames, grafismes o microdibuixos	Genera idees per a les possibles representacions seguint els processos establerts en l'enunciat, però sempre a nivell molt inicial. Introdueix en la proposta algun ideograma en el desenvolupament de la resposta. No ha estat capaç d'adequar el treball al temps disponible.	Genera idees per a les possibles representacions seguint els processos establerts en l'enunciat, i les argumenta a partir d'allò que observa. Introdueix en la proposta algun ideograma en el desenvolupament de la resposta. Ha estat capaç d'adequar el treball al temps disponible.	Genera idees per a les possibles representacions seguint els processos establerts en l'enunciat, i les argumenta, establint relacions conceptuals a partir d'allò que observa. Introdueix en la proposta ideogrames, grafismes o microdibuixos que expliquen el desenvolupament de la resposta. Ha estat capaç d'adequar el treball al temps disponible.